

VÝZVY V OBLASTI NAKLÁDÁNÍ S KOMUNÁLNÍM ODPADEM V ČESKÉ REPUBLICE

Vojtěch Pilnáček

Odbor odpadů

Ministerstvo životního prostředí

Letní škola Zdravých Měst

6. 6. 2018, Praha

NAKLÁDÁNÍ S KOMUNÁLNÍMI ODPADY V ČESKÉ REPUBLICE

- 1. Nová evropská legislativa**
- 2. Nová legislativa odpadového hospodářství ČR**
- 3. Navyšování recyklace komunálních odpadů**
- 4. Omezování skládkování komunálních odpadů**
- 5. Doporučení pro obce, aktivity MŽP pro obce**
- 6. Závěry**

1. NOVÁ EVROPSKÁ LEGISLATIVA

BALÍČEK K OBĚHOVÉMU HOSPODÁŘSTVÍ 2015 (SCHVÁLENÍ - ČERVEN 2018)

BALÍČEK K OBĚHOVÉMU HOSPODÁŘSTVÍ

SMĚRNICE O ODPADECH

- ✓ **Směrnice o odpadech :**
 - ✓ **Priorita – komunální odpady a systémy tříděného sběru.**
 - ✓ **Posílení primárního tříděného sběru složek komunálních odpadů.**
 - ✓ **Definice** – komunální odpad, stavební odpad, biologický odpad, potravinový odpad, nikoli nebezpečný odpad, zasypávání, materiálové využití a další.
 - ✓ **Cíl pro recyklaci komunálních odpadů:**
 - ✓ **55% v roce 2025, 60% v roce 2030 a 65% v roce 2035 (cíl bude předmětem revize v roce 2028).**
 - ✓ **Povinné třídění bioodpadu – zavést do 31. 12. 2023.**
 - ✓ **Povinné třídění textilu – zavést do 1. ledna 2025.**
 - ✓ **Povinné třídění nebezpečných složek komunálních odpadů – zavést do 1. ledna 2025.**
 - ✓ **Prevence vzniku odpadů.**
 - ✓ **Potravinový odpad – zlepšení sledování, opatření k redukci, do konce 2023 návrh na cíl.**
 - ✓ **Požadavky na systémy rozšířené odpovědnosti výrobců.**

BALÍČEK K OBĚHOVÉMU HOSPODÁŘSTVÍ

SMĚRNICE O SKLÁDKÁCH

✓ **Směrnice o skládkování odpadů:**

- ✓ **Priorita – výrazné omezení skládkování odpadů, zejména komunálních odpadů.**
- ✓ **Definice – přímé odkazy na směrnici o odpadech u hlavních pojmů.**
- ✓ **2 cíle omezení skládkování odpadů**
- ✓ ***Členské státy usilují o zajištění toho, aby od roku 2030 nebyl přijímán na skládku žádný odpad vhodný k recyklaci nebo jinému využití, zejména komunální odpad, s výjimkou odpadu, u něhož skládkování vede k nejlepšímu výsledku z hlediska životního prostředí v souladu s článkem 4 směrnice 2008/98/ES.***
- ✓ ***Cíl pro skládkování komunálních odpadů - 10% z produkce komunálních odpadů v roce 2035.***
 - ✓ ***Do 31. prosince 2024 Komise přezkoumá cíl stanovený v odstavci 5 s cílem jej zachovat nebo případně snížit, zvážit kvantitativní cíl pro skládkování na obyvatele a zavést omezení týkající se skládkování i jiných nikoliv nebezpečných odpadů než komunálního odpadu. Za tímto účelem Komise předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu, ke které případně připojí legislativní návrh.***

BALÍČEK K OBĚHOVÉMU HOSPODÁŘSTVÍ

2018 – NOVÉ INICIATIVY EK

- ✓ 16. ledna 2018 – Strategie EU pro plasty v oběhovém hospodářství (předpokládané nové legislativní návrhy).
- ✓ 28. května 2018 – návrh směrnice o omezení jednorázových plastových výrobků.
 - ✓ ČR – *kampaň za omezení spotřeby jednorázových plastů - „#dostbyloplastu“* – www.dostbyloplastu.cz.
- ✓ Návrh nového rozpočtu EU 2021 – 2027 (2. 5. 2018) – zdanění nerecyklovaných plastových obalů – *vnitrostátní příspěvek vypočtený podle množství nerecyklovaných plastových obalových odpadů v jednotlivých členských státech (0,80 eur za 1 kg)* - nový zdroj příjmů pro rozpočet EK. - http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3570_en.htm

2. NOVÁ LEGISLATIVA ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

PŘIJETÍ NOVÉ LEGISLATIVY ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ ČR

- ✓ **Změny evropských směrnic budou promítnuty do:**
 - ✓ nového zákona o odpadech (projednáván 2015-2017),
 - ✓ nového zákona o výrobcích s ukončenou životností (projednáván 2015 – 2017),
 - ✓ novely zákona o obalech (bude připravena).
- ✓ **Transpoziční lhůta 24 měsíců.**
- ✓ **Všechny návrhy do meziresortního připomínkového řízení.**
- ✓ **Účinnost – nejpozději rok 2020 (vzhledem k transpoziční lhůtě).**

10. HLAVNÍCH PRIORIT NOVÉHO ZÁKONA O ODPADECH

- 1. Zlepšení naplňování hierarchie nakládání s odpady v ČR.**
- 2. Maximální legislativní podpora zvýšení recyklace odpadů a oběhového hospodářství.**
- 3. Legislativní podpora pro další odklon využitelných a recyklovatelných odpadů ze skládek.**
- 4. Umožnit splnění povinností ČR ze směrnic EU.**
- 5. Omezení nelegálního nakládání s odpady.**
- 6. Sjednocení podmínek pro nakládání odpady a jejich lepší vymahatelnost.**
- 7. Zpřehlednění přechodu odpad/neodpad.**
- 8. Zpřísnění podmínek provozu mobilních zařízení.**
- 9. Posílení ekonomických nástrojů (poplatky za ukládání odpadů na skládky).**
- 10. Posílení možností pro zavedení motivačních plateb za odpad pro občany (systém PAYT).**

3. NAVYŠOVÁNÍ RECYKLACE **KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ**

KOMUNÁLNÍ ODPADY ČR (2016)

- ✓ Produkce 5,6 mil. tun.
- ✓ Produkce na obyvatele 531 kg.
- ✓ Materiálové využití – 38% - pod úrovní průměru EU.
- ✓ Energetické využití – 12% - pod úrovní průměru EU.
- ✓ Skládkování komunálních odpadů – 45% (v roce 2015 47%) – nad úrovní průměru EU.
- ✓ Ostatní nakládání – 5%

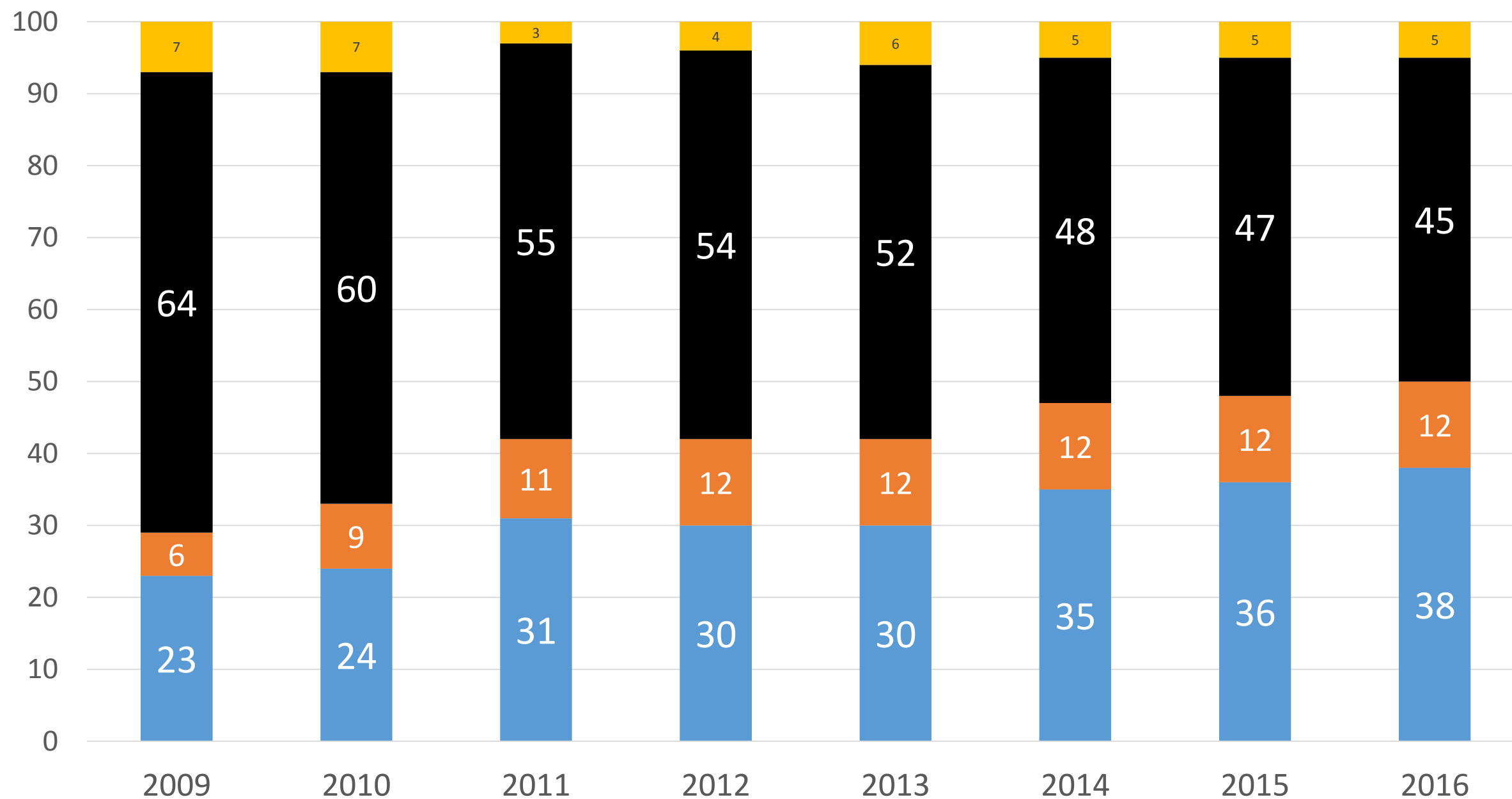
Produkce komunálních odpadů v ČR 2009 - 2016 [tis. t]

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Produkce komunálních odpadů [tis. t]	5 324	5 362	5 388	5 193	5 168	5 324	5 274	5 612

Zdroj: ISOH, MŽP, 2017

NAKLÁDÁNÍ S KOMUNÁLNÍM ODPADEM V ČR 2009 - 2016 (%)

■ Materiálové využití ■ Energetické využití ■ Skládkování ■ Ostatní nakládání

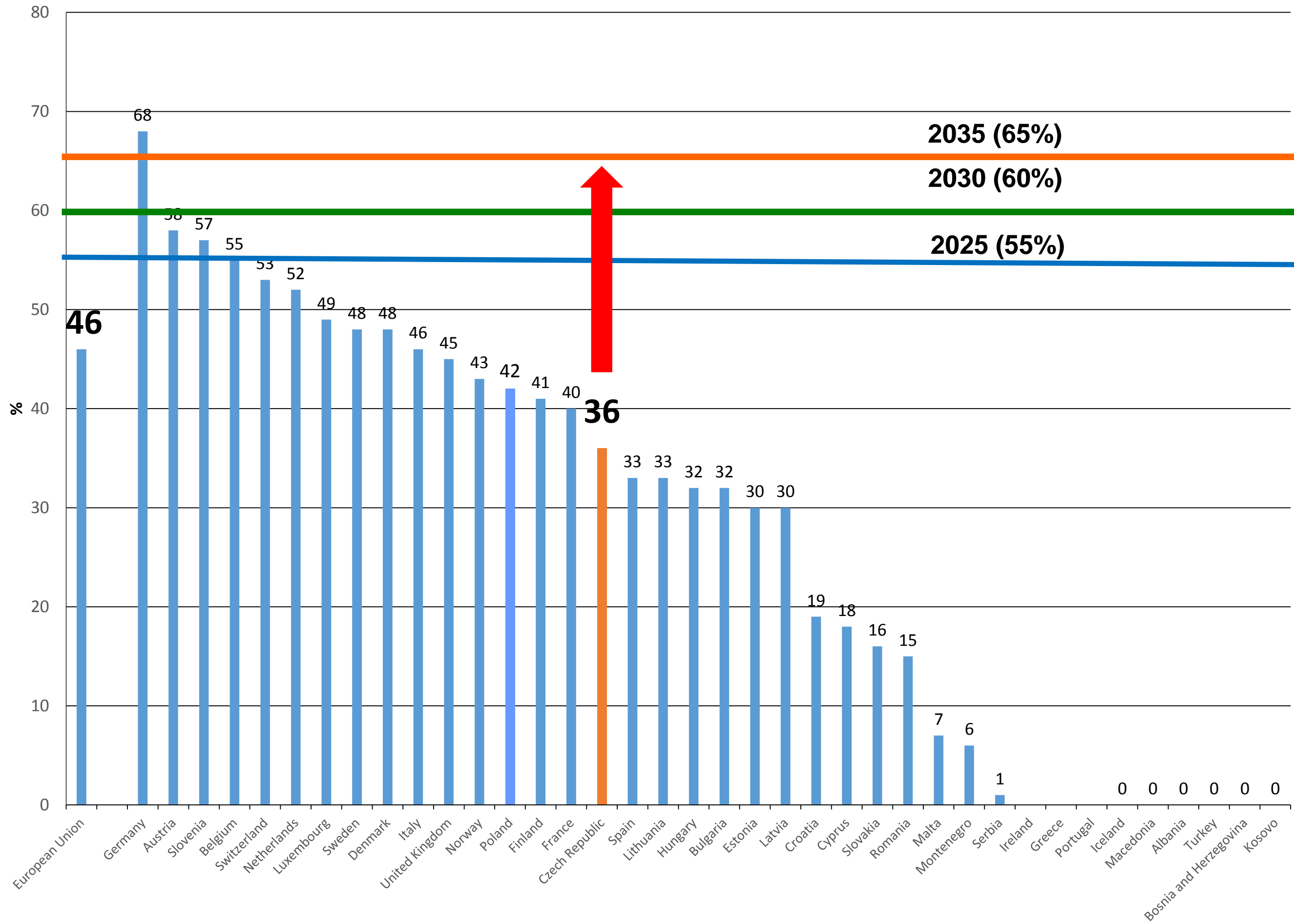
Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

RECYKLACE KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ 2015 (%)

NAVYŠOVÁNÍ RECYKLACE **KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ**

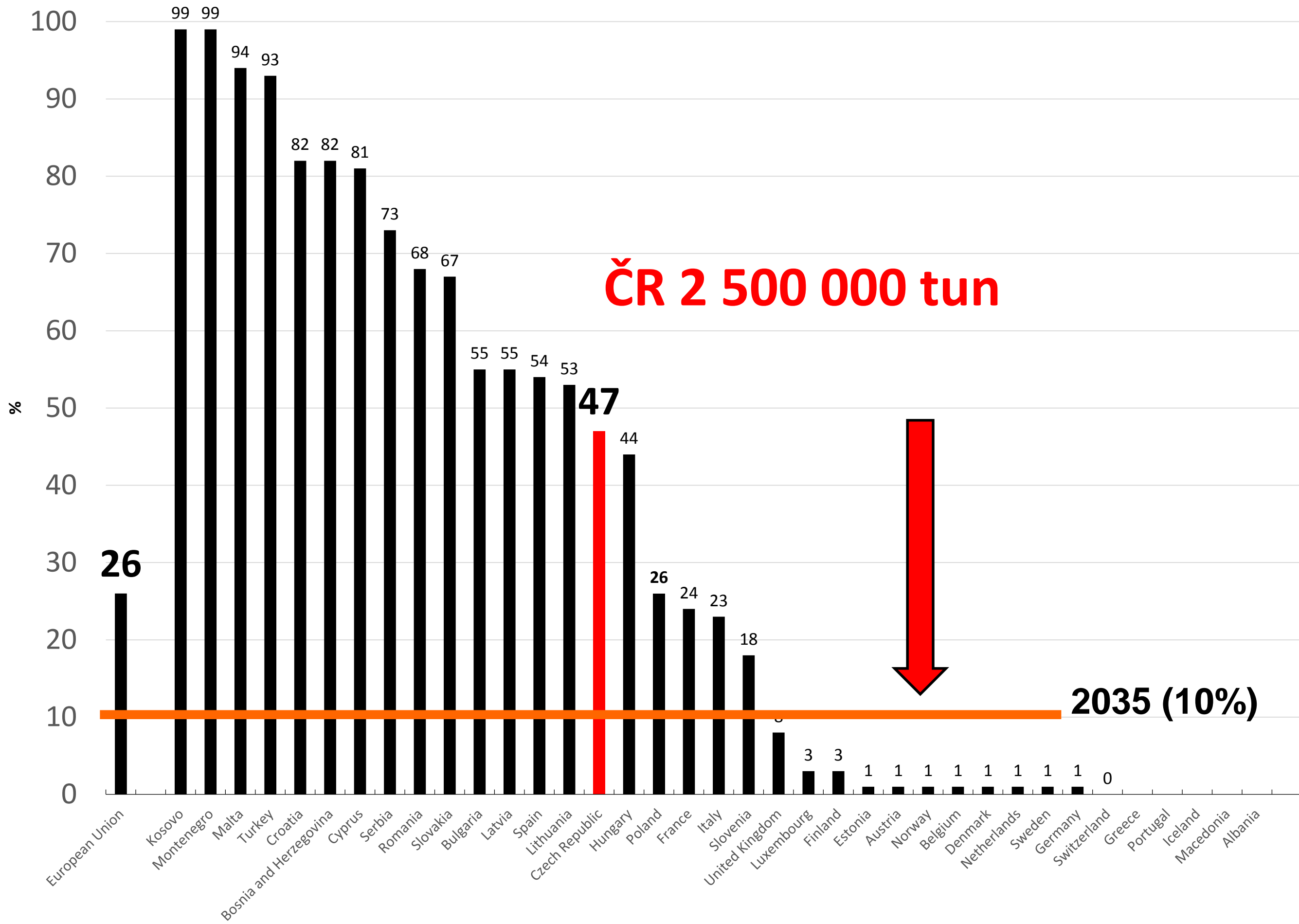
- ✓ **Nová legislativa odpadového hospodářství.**
- ✓ **Další posilování primárního tříděného sběru.**
- ✓ **Zavedení povinného tříděného sběru biologicky rozložitelných komunálních odpadů (od 2015) – celoročně (pravděpodobně od 2019).**
- ✓ **Zavedení povinného tříděného sběru kovů (od 2015).**
- ✓ **Zavedení povinného tříděného sběru olejů a tuků (pravděpodobně od 2020).**
- ✓ **Ekonomické nástroje podporující recyklaci – poplatek za skládkování odpadů (Studie EEA - <https://www.eea.europa.eu/publications/managing-municipal-solid-waste>).**
- ✓ **Spolupráce s obcemi.**
- ✓ **Podpora opětovného použití a center opětovného použití.**
- ✓ **Finanční podpora z evropských a národních fondů.**

4. OMEZOVÁNÍ SKLÁDKOVÁNÍ KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ

SKLÁDKOVÁNÍ KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ 2015 (%)

OMEZOVÁNÍ SKLÁDKOVÁNÍ KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ

- ✓ Omezování množství směsného komunálního odpadu.
- ✓ Legislativní zákaz skládkování vybraných odpadů - v legislativě od roku 2014. Pro směsné komunální odpady, recyklovatelné a využitelné odpady od roku 2024.
- ✓ *Rok 2024 zvolen s ohledem na nutnost dostatečného časového horizontu pro realizaci nutných změn.*
- ✓ Ekonomické nástroje – změna poplatku za skládkování komunálních odpadů.
- ✓ Úprava parametrů pro ukládání výstupů z úpravy směsných komunálních odpadů na skládky – výhřevnost, biologická stabilita.
- ✓ Dotříd'ování směsných komunálních odpadů – cesta k omezování skládkování komunálních odpadů a navyšování recyklace?
- ✓ Paliva z odpadů – nová legislativa.

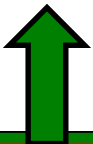
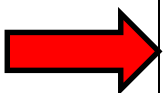
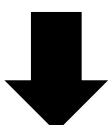

OMEZOVÁNÍ SKLÁDKOVÁNÍ KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ

- ✓ Výše poplatku za ukládání odpadů na skládky
 - ✓ 500 Kč/tuna ostatní a komunální odpady (příjem obce se skládkou).
 - ✓ 6200 Kč/tuna nebezpečné odpady (příjem obec + SFŽP).
 - ✓ Od roku 2009 se výše poplatku nemění. Před rokem 2009 - každoročně navýšení o 50 Kč u ostatních a komunálních odpadů.
 - ✓ Pokud by byl poplatek pravidelně dále navyšován, tak v roce 2018 by pro ostatní a komunální odpady činil 900 Kč/tuna.
 - ✓ Vzhledem k nenavyšování poplatku od roku 2009 dochází k faktickému snižování hodnoty placeného poplatku a dalšímu zvýhodňování skládkování.
 - ✓ Nejedná se o poplatek hrazený obyvateli obci.
 - ✓ Změna struktury a výše poplatků v novém zákoně o odpadech odůvodněna v hodnocení dopadu regulace.
 - ✓ Jediná relevantní data jsou k dispozici od MŽP.

NÁVRH POPLATKŮ PODLE MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

	Poplatkové období v roce													
Dílčí základ poplatku za ukládání		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030 a dále
využitelného odpadu ¹⁾ 		900	1150	1350	1550	1700	1850	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
zbytkového odpadu 		500	500	500	500	500	500	500	500	600	600	700	700	800
nebezpečného odpadu 		2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
vybraného technologického odpadu		45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45

EK KE SKLÁDKOVÁNÍ ODPADŮ V ČR

- ✓ EC Recommendations (2012) – ***Increase progressively the existing landfill tax to divert waste from landfill.***
http://ec.europa.eu/environment/waste/framework/pdf/CZ_Roadmap_FINAL.pdf
- ✓ Country report EK (2016) - ***The rate of tax on landfill is deemed too low to support the waste hierarchy.***
(http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2016/cr2016_czech_en.pdf.)
- ✓ Country report EK (2017) - ***Česká republika stále čelí značným výzvám v oblasti životního prostředí, zejména pokud jde o skládkování odpadů.*** (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2017-european-semester-country-report-czech-en_0.pdf)
- ✓ Country report EK (2018) – ***Hlavním způsobem nakládání s komunálním odpadem je i nadále skládkování.***
(<https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2018-european-semester-country-report-czech-republic-cs.pdf>)

5. DOPORUČENÍ PRO OBCE, **AKTIVITY MŽP PRO OBCE**

10 DOPORUČENÍ PRO OBCE

- 1. Mít přehled o odpadech.**
- 2. Zpracovat analýzu nakládání s odpadem v obci**
- 3. Nevidět v odpadech jen problémy**
- 4. Posilovat tříděný sběr a omezovat směsný komunální odpad**
- 5. Zaměřit se na bioodpady**
- 6. Zaměřit se na prevenci vzniku odpadů**
- 7. Sledovat možnosti financování zlepšování odpadového hospodářství**
- 8. Sledovat dobré příklady z praxe**
- 9. Spojoval se a spolupracovat**
- 10. Informovat**

AKTIVITY MŽP PRO OBCE

- ✓ Financování projektů - Operační program Životní prostředí 2014+
- ✓ PAYT Tour 2017 – semináře pro obce k chytrým způsobům nakládání s odpady –
http://mzp.cz/cz/pay_tour_2017_prezentace
- ✓ Prevence vzniku odpadů – metodiky, letáky a podklady k prevenci vzniku odpadů -
http://mzp.cz/cz/program_predchazeni_vzniku_odpadu
- ✓ Příklady dobré praxe v obcích při nakládání s komunálním odpadem - připravovaná publikace MŽP.

AKTIVITY MŽP - PREVENCE VZNIKU ODPADŮ

Průvodce předcházením
vzniku odpadů
v domácnosti

T A
Č R Spolufinancováno
z prostředků TAČR

Ministerstvo životního prostředí

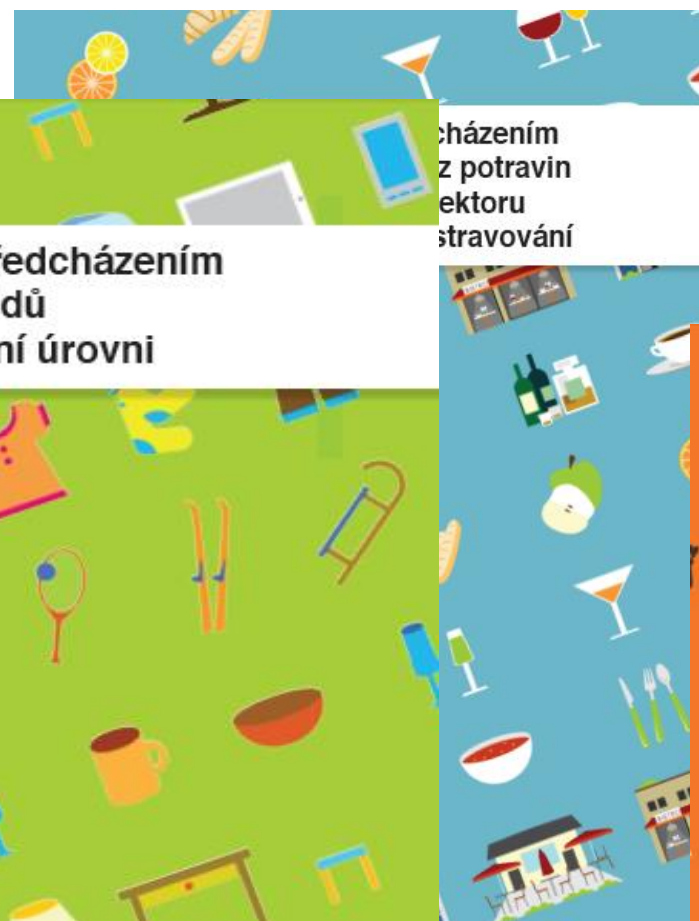

Průvodce předcházením
vzniku odpadů
na komunální úrovni

T A
Č R Spolufinancováno
z prostředků TAČR

Ministerstvo životního prostředí

2017

Průvodce předcházením
vzniku odpadů
z potravin
v sektoru
stravování

Ministerstvo životního prostředí

2017

Průvodce předcházením vzniku
stavebních odpadů

T A
Č R Spolufinancováno
z prostředků TAČR

Ministerstvo životního prostředí

2017

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

AKTIVITY MŽP - PREVENCE VZNIKU ODPADŮ

http://www.mzp.cz/cz/program_predchazeni_vzniku_odpadu

LETÁKY VOLNĚ K DISPOZICI.

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

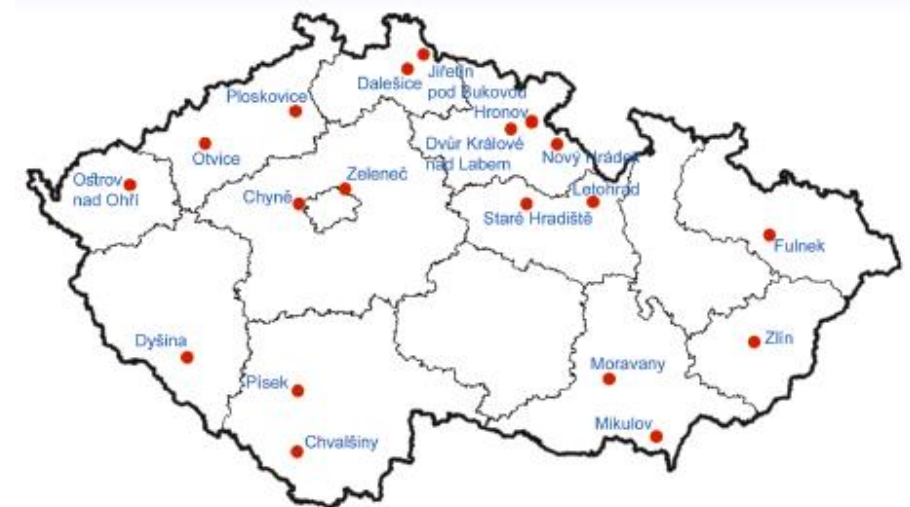
www.mzp.cz

AKTIVITY MŽP - PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE V OBCÍCH

- ✓ **Připravovaná publikace MŽP.**
- ✓ **Příklady dobré praxe v obcích při nakládání s komunálními odpady.**
- ✓ **20 obcí z různých krajů ČR – Dalešice, Dýšina, Fulnek, Moravany u Brna, Písek, Zlín a další.**
- ✓ **Bude k dispozici na webových stránkách MŽP.**

Příklady dobré praxe v obcích
při nakládání s komunálním odpadem
– případové studie obcí v ČR

Ministerstvo životního prostředí

DOPIŠ ČAOH, SVPS, SKS STAROSTŮM

- ✓ Dopis ČAOH, SVPS, SKS z ledna 2018 ve věci možného navyšování nákladů za odpadové hospodářství (+ návrh usnesení obce proti).
- ✓ Matoucí informace ke krokům MŽP.
- ✓ Silné výrazy – „druhá fotovoltaika“, „extrémní zdražení“.
- ✓ Matoucí informace ohledně dalšího poklesu skládkování – podle grafu ČAOH bude skládkování odpadů dále automaticky klesat bez nutnosti zásadní změny skládkovacího poplatku. Proč ne až na 0%?
- ✓ Nejsou uvedena žádná data, podklady nebo analýzy – nejsou reflektovány dokumenty Evropské komise ve vztahu k ČR.
- ✓ Řada otázek není zodpovězena - proč se tolik odpadů v ČR skládá, pokud poplatek za skládkování nesouvisí s mírou recyklace?
- ✓ Jakou vizi autoři dopisu obcím skutečně předkládají?
- ✓ Oficiální reakce MŽP na dopis k dispozici na stránkách MŽP.
- ✓ https://www.mzp.cz/cz/riziko_navyseni_nakladu_odpadove_hospodarstvi

6. ZÁVĚRY

ZÁVĚRY

- ✓ Nová legislativa EU k oběhovému hospodářství přináší dlouhodobou perspektivu pro směřování nakládání s komunálním odpadem – cíle recyklace až do roku 2035 a omezení skládkování odpadů (zejména komunálních).
- ✓ Nová legislativa EU k oběhovému hospodářství jednoznačně posiluje orientaci na primární třídění – nové povinnosti a třídění nových odpadových toků - varuje před uzavíráním komunálních odpadů na skládkách, ve spalovnách a v jednoduchých technologiích mechanicko-biologických úprav.
- ✓ Změny bude nutné převést do národní legislativy do 24 měsíců od přijetí.
- ✓ První zvýšené cíle pro recyklaci komunálních odpadů v roce 2025 – 55%. Schází pouze 8 let k navýšení recyklace komunálních odpadů o 17% (v roce 2016 38%). K těmto cílům je nyní nezbytné orientovat legislativní prostředí.
- ✓ Je nutné urychleně prosadit nový zákon o odpadech, který bude reálně posilovat principy oběhového hospodářství a udržitelného nakládání s komunálním odpadem.
- ✓ Nový zákon o odpadech a nový zákon o výrobcích s ukončenou životností – účinnost nejpozději v roce 2020 (?).

DŮLEŽITÉ ODKAZY

- ✓ Indikátory odpadového hospodářství 2016
https://www.mzp.cz/cz/indikatory_odpadoveho_hospodarstvi_2016
- ✓ Souhrnná data o odpadech 2009 – 2016
https://www.mzp.cz/cz/odpadove_hospodarstv%C3%AD_data_2015
- ✓ Plán odpadového hospodářství 2015 – 2024
https://www.mzp.cz/cz/poh_cr_prislusne_dokumenty
- ✓ Program předcházení vzniku odpadů
https://www.mzp.cz/cz/predchazeni_vzniku_odpadu_navrh
- ✓ Systém evidence přepravy nebezpečných odpadů – www.sepno.cz –
spuštění ostrého provozu 2. května 2018!

DĚKUJI ZA POZORNOST.

Mgr. Vojtěch Pilnáček

Odbor odpadů

Ministerstvo životního prostředí

vojtech.pilnacek@mzp.cz

